

SOBOTA

12 kwietnia 2008
rocznik LXIII • nr 44
cena 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

GŁOS

Ludu

GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT TYGODNIA na str. 4:

Co robił
Kongres
Polaków?

Naprawę uszkodzonych tablic finansują gminy

REGION (dc) – Informacja o tym, że koszty wprowadzania dwujęzycznych napisów w gminach pokrywa państwo, jest już – miejmy nadzieję – powszechnie znana. Co jednak stanie się w przypadku, gdy tablice zostaną uszkodzone czy wręcz doszczętnie zniszczone? Przypomnijmy, że celem wandalistów stały się już m. in. tablice w Olbrachcicach, Suchej Górnej, Wędryni, Boconowicach czy Śmiłowicach.

Redakcja zwróciła się do Urzędu Wojewódzkiego z pytaniem, czy z dotacji państwowej można pokryć również koszty naprawy uszkodzonych tablic lub też sporządzenie tablic nowych, jeśli okazałoby się, że zniszczonej tablicy nie da się już naprawić. W odpowiedzi, którą przygotowała pracownica UW zajmująca się rozliczaniem dotacji Katerina Tomisová, a pod którą podpisał się kierownik Wydziału Spraw Socjalnych UW Jiří Hrček, czytamy: – Środki (z dotacji państwowej – przyp. red.) przeznaczone są na wykonanie dwujęzycznych tablic, nie na ich utrzymanie. Dlatego gminy nie mogą ponownie występować o dotacje na naprawę gotowych już tablic. Dalej czytamy w odpowiedzi, że dotacji nie można też otrzymać na wykonanie nowych tablic, jeżeli mają one zastąpić wcześniej już wykonane i sfinansowane z dotacji, nawet jeśli zostały zniszczone.

Problem usuwania szkód będących dziełem wandalistów dotyczy nie tylko dwujęzycznych tablic w zaolziańskich gminach. Ściany w przejściu pod dworcem kolejowym w Czeskim Cieszynie jeszcze wczoraj, zanim przystąpiono do ich czyszczenia, były upstrzone wszelakimi napisami o najróżniejszym, nieraz dyskryminacyjnym, przekazie...

– W przyszłości może to być problem – uważa wójt Śmiłowic, Gustaw Chwistek. – Zwłaszcza małe gminy są bardzo uczulone na wszelkie wydatki. Właśnie w Śmiłowicach nieznan sprawca zniszczył przed ok. dwoma miesiącami nowo

zainstalowaną dwujęzyczną tablicę na budynku Urzędu Gminy. Na razie nie została naprawiona, wójt twierdzi jednak, że wkrótce tak się stanie. Koszty naprawy nie będą, według jego słów, wysokie.

W Suchej Górnej kilkakrotnie

już zostały zamazane polskie tablice wjazdowe. Władze gminy za każdym razem załatwiły szybkie ich wyczyszczenie. – Mamy na to skuteczny sposób, którego koszty są znikome – powiedział „Głowski” zastępca wójta, Josef Žerdík.

Źle się dzieje w państwie czeskim

OSTRAVA (mro) – Partia Socjaldemokratyczna widzi poważne zagrożenie dla harmonijnego rozwoju społeczeństwa w reformach (w tym finansów publicznych) wprowadzanych przez koalicję rządzącą – wypłynęło z czwartkowej konferencji prasowej liderów tej partii w Ostrawie.

– Problemem jest poważna inflacja – zauważa lider ČSSD Jiří Paroubek. Wprowadzono kontrowersyjne opłaty w służbie zdrowia – już 16 kwietnia zajmie się tą sprawą Sąd Konstytucyjny i, jak sądzą socjaldemokraci, mógłby je anulować. Zwracają też uwagę na likwidację płatnego chorobowego w pierwszych trzech dniach zwolnienia. Ostrzegają, że wprowadzenie równych podatków narusza solidarnościowy charakter systemu podatkowego, co powoduje, że najbogatsi wzbogacają się jeszcze szybciej. Socjaldemo-

kraci za pałacy cel obecnej polityki stawiają sobie niedopuszczenie do prywatyzacji ubezpieczalni oraz szpitali akademickich. Sprzeciw zwłaszcza związków zawodowych wzbudza także propozycja odchodzenia na emeryturę w wieku 65 lat. – Sprzeciwiają się temu górniczy, hutniczy, pracownicy przemysłu chemicznego, którzy chcieliby przechodzić na emeryturę po odpracowaniu swoich lat – powiedział lider ČSSD, dodając, że ostatnie badania w Polsce wykazały, że średnia życia górnika to 57 lat. – W tej sytuacji górniczy będą sponsorować system ubezpieczenia społecznego – uzupełnił tę wypowiedź Jan Sabel, przewodniczący Związków Zawodowych Pracowników Górniczo-Geologii i Przemysłu Naftowego RC.

J. Paroubek oprócz Ostrawy, gdzie spotkał się ze związkowcami

i studentami Wyższej Szkoły Górniczej – Uniwersytetu Technicznego, pojechał do Bukowca, odwiedził tamtejsze tereny narciarskie, zapo-

znał się z koncepcją budowy „Kampalandy” i spotkał się z mieszkańcami w gospodzie „U Turka”. Potem pojechał do Frydku-Místku.

CENTRUM OPEN OKNA | DRZWI www.centrumopen.cz

profesjonalna wymiana okien

U NAS CIĄGŁE CENY

JAK Z 5% DPH

774 287 750 Cieszyń, ul. Zamkowa 2, Most Przyjaźni wjazd do Czech – po polskiej stronie

800 100 194 bezpłatna linia Słeszka Ostrava, ul. Těšínská 96/42

POGODA

sobota

dzień: 9 do 13°C
noc: 7 do 4°C
wiatr: 4 – 7 m/s

niedziela
poniedziałek

dzień: 12 do 16°C
noc: 5 do 1°C
wiatr: 2 – 5 m/s

Kary dla pedofilów z »Małego Księcia«

PRAGA – Sąd obwodowy dla Pragi 3 wydał wczoraj wyrok w sprawie dwóch mężczyzn oskarżonych o molestowanie seksualne nieletnich podczas imprez stowarzyszenia obywatelskiego „Mały Książę”. Ondřej Martinek spędzi za kratkami 4,5 roku, drugi z oskarżonych, David Lein, skazany został na trzy lata więzienia w zawieszeniu na pięć lat. Zdaniem ekspertów, obaj skazani to pedofile homoseksualni. Zostali oskarżeni o molestowanie 20 chłopców, z których najmłodszy miał zaledwie siedem lat. Wyrok nie jest na razie prawomocny, obaj mężczyźni i ich adwokaci mogą jeszcze przeciwko niemu wnieść apelację.

Kontrowersyjny Słowacka prasa z... nekrologami pomysł MEN

WARSZAWA – Liceum bez prozy Sienkiewicza, Gombrowicz i Słowacki tylko we fragmentach. Dzieci w podstawówce nie przeczytają „Kubusia Puchatka”, a w gimnazjum szekspirowskiego dramatu. Tak wygląda propozycja zmian w spisie lektur opracowana przez resort edukacji narodowej. – Ma być fragmentarycznie, bo uczniowie i tak nie czytają – przekonuje Jacek Żurek, autor nowego spisu. Propozycje przygotowane przez ministerstwo spotykają się z ostrą krytyką. Nauczyciele przekonują, że zezwalanie uczniom na to, by czytali jedynie fragmenty lektur, doprowadzi do tego, że przestaną czytać w ogóle.

Słowacka prasa z... nekrologami

BRATYSŁAWA – Największe dzienniki ukazały się wczoraj z pierwszą stroną z czarnymi ramami i tekstem: *Ostrzegamy. Ustawa prasowa zatwierdzona przez parlament poważnie narusza wolność słowa i mediów.* To protest przeciw zatwierdzeniu przez rządzącą koalicję nowelizacji prawa prasowego, która ogranicza wolność mediów. Chcieli więc w ten sposób oznajmić „zabójstwo i pogrzeb racjonalnej dyskusji nt. prawa prasowego”. Szef Petit Press, Alexej Fulmek, podkreślił: – Czytelnik ma prawo wiedzieć, że żyje w kraju, w którym gwałcona jest wolność mediów, a rząd ingeruje w pracę redakcji.

WSTĘPNIAK...

Demokracja dla każdego

Złośliwi mówią, że Rada Kongresu Polaków to grupa przypadkowych samowolców, którzy w swoich gminach sami siebie wydelegowali na Zgromadzenie

Ogólne, a swoje kandydatury do Rady powystawiali sobie wzajemnie.

To prawda, że frekwencja na sejmikach jest zwykle niewielka (światłym wyjątkiem jest tu Wędrynia) a ten, kto chce zostać delegatem na Zgromadzenie Ogólne, zwykle nim zostaje (choć np. w Cierlicku przeprowadzono nawet tajne głosowanie, żeby wybrać 3 spośród 4 kandydatów). To prawda, że czasem wybór delegatów poprzedza apel-pytanie: – No tóż zgłoście se, gdo byście mógli jechać w sobotę dwanastego do Cieszyna. Franuś, ty byś nie jechał? Ty se tym tak interesujesz. A Franuś się zgadza i wszyscy są „za”. Ale czy to rzeczywiście dowód na to, że delegatami stają się przypadkowi ludzie? Czy, gdyby sejmiki odbywały się przy pełnej sali, delegatami zostałyby inne osoby?

Wątpię. Pewnie tak samo wybór padłby na Franusia, który „się interesuje”, Boguś tak samo odmówiłby udziału, bo „ma ważniejsze obowiązki w chórze, a na politykowanie nie starcza mu czasu”, zaś reszta siedziałaby cicho niczym widz, statysta... Różnica polegałaby tylko na tym, że zamiast piętnastu osób – na Franusia zagłosowałoby sto dwadzieścia.

Niedawno prezes Kongresu Polaków Józef Szymeczek powiedział, że formuła sejmików jako sposobu demokratycznego wyłaniania delegatów na Zgromadzenie Ogólne się sprawdziła, bo na sejmik może przyjść każdy. A na tym właśnie polega demokracja. Jest dla każdego.

BEATA SCHÖNWALD

9 771212 422065

0 8 0 4 4

FRAGMENTY SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI RADY KP IX KADENCJI (2005-2008)

Co robił Kongres Polaków?

IX Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków odbyło się 2 kwietnia 2005 roku w Czeskim Cieszynie. Na Zgromadzeniu Ogólnym wybrano dziewięcioosobową Radę, która tego samego dnia wybrała spośród siebie Józefa Szymeczka na prezesa KP, a Tadeusza Wantułę na wiceprezesa.

Szkolnictwo polskie

Jednym z priorytetów Kongresu Polaków w RC IX kadencji była troska o szkolnictwo polskie na Zaolziu. Zaraz po Zgromadzeniu Ogólnym KP powołana została Komisja Szkolna, w której pracowali: Tadeusz Wantuła – przewodniczący, Barbara David, Stanisław Polwarczyński, Krystyna Herman, Irena Kufa (zastąpiła ją Marta Kmeť), Małgorzata Rakowska, Józef Szymeczek, Elżbieta Wania, Kazimierz Worek.

fa Kufy, sprawę udało się przeformować w Sejmie RC, niestety Senat RC nie przyjął proponowanych poprawek i przesłał wniosek do ponownego rozpatrzenia.

Od paru lat organizacją rekrutacji na studia do Polski zajmuje się Konsulat Generalny RP w Ostrawie. Czyni to wspólnie z Komisją Szkolną i Kancelarią KP. Każdego roku oferowanych jest 25 miejsc stypendialnych Rządu RP. Od paru lat jednak zauważalnie spadło zainteresowanie możliwością studiów w Polsce. Zapewne jednym z powodów były problemy związane z uznaniem dyplomów uzyskanych na polskich uczelniach. Sprawa ta jednak została po interwencjach Kongresu Polaków w RC pozytywnie załatwiona. W rezultacie 16 stycznia 2006 roku podpisano stosow-

Kulminacją projektu Rady KP „Tacy Jesteśmy” podsumowującego wartość inicjatywy Zaolzia jest co roku Koncert Galowy w Teatrze Cieszyńskim.

wprowadzanie dwujęzyczności w tych zaolziańskich gminach, w których żyją Polacy. W tym celu przeprowadzono poprawki w ustawie o gminach. W myśl tej ustawy dwujęzyczne napisy mogą być wprowadzone w gminach, gdzie żyje więcej niż 10 proc. obywateli narodowości innej niż czeskiej (w tym przypadku polskiej), ale tylko pod warunkiem, że organizacje polskie wystąpią same z takim wnioskiem. Brak przepisów wykonawczych i niespójność poszczególnych, nawiązujących do siebie ustaw (np. o ruchu drogowym) powodują rozbieżność między teorią i praktyką. Państwo czeskie nie jest w stanie wymusić na gminach, by respektowały to, do czego się państwo zobowiązało.

Sprawami wprowadzania podwójnego nazewnictwa od wielu lat skutecznie zajmuje się Bronisław Walicki.

W wielu miejscowościach Zaolzia pojawiły się polskojęzyczne tablice.

Naczelnym zadaniem Komisji Szkolnej było monitorowanie wszystkich działań państwa czeskiego dotyczących polskiego szkolnictwa. Komisja nie tylko obserwowała działalność Ministerstwa Szkolnictwa RC, lecz także przedstawiała różne wnioski z propozycjami zmian w ustawie szkolnej. Szczególnie wiele czasu poświęcono kwestii dofinansowania tych szkół, które nie spełniały limitu liczby uczniów w klasach (zgodę na to udzielały poszczególne gminy). Komisja Szkolna zabiegała, by koszty związane z tymi „wyjątkami” ponosiło państwo, a nie jak dotąd – gminy. Przy wsparciu posła Rudol-

Rada Kongresu Polaków w RC IX kadencji

- Józef Szymeczek** – prezes
- Tadeusz Wantuła** – wiceprezes, szef Komisji Szkolnej KP
- Roman Kaszper** – szef Kancelarii KP
- Rudolf Moliński** – rzecznik prasowy i sprawy kulturalne
- Marek Słowiaczek** – osłona wydawnicza „Głosu Ludu”
- Władysław Adamiec** – kontakty z Polonią praską
- Dariusz Branny** – sprawy legislacyjne, szef komisji ds. optymalizacji struktur KP
- Wawrzyniec Fójcik** – członek
- Bohdan Małyż** – sprawy młodzieżowe (z powodów osobistych zrezygnował z pracy w Radzie KP)
- Bronisław Walicki** – sprawy podwójnego nazewnictwa (członek Rady KP po rezygnacji B. Małyż)

na umowę między Rządami Polski i RC, nic więc nie stoi na przeszkodzie, by z tytułu naukowego mógł w Czechach korzystać również absolwent polskich uniwersytetów i politechnik.

Jednak do najbardziej palących spraw Komisji Szkolnej należała i nadal należy sprawa groźby zamknięcia szkoły w Trzyńcu Tarasie. Rada Miasta Trzyńca przyjęła w dniu 27 lutego 2007 roku uchwałę o połączeniu szkół polskich w Trzyń-

czek, a szczególnie wiceprezes KP i przewodniczący Komisji Szkolnej Tadeusz Wantuła.

Ostatnią większą inicjatywą ustępującej Komisji Szkolnej KP było sprowadzenie 23 tablic interaktywnych służących multimedialnej edukacji w szkołach polskich na Zaolziu. Ogromna w tym zasługa obecnego konsula generalnego RP w Ostrawie Jerzego Kronholda, który sprawnie pilotował finansowanie i realizację naszego projektu.

Prasa i książka

Kongres Polaków w RC wydaje gazetę „Głos Ludu”. „Głos Ludu” zarządzany jest przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Pol-Press, której stuprocentowym właścicielem jest Kongres Polaków w RC. Od 1 stycznia br. jest też wydawcą „Naszej Gazetki”. Problemy Harcerstwa Polskiego w RC zmusiły bowiem jego władze do zwrócenia się do Kongresu z prośbą o kontynuację wydawania tego dwutygodnika.

W celu zachowania polskich tytułów prasowych, przedstawiciele KP, którzy pracują w radach i komisjach rządowych wraz z innymi mniejszościami, apelują do władz czeskich o podwyższenie puli dotacyjnej na wydawanie prasy mniejszościowej. Po zanikających tytułach prasy mniejszościowej (np. „Kurier Praski”) widać, że sytuacja

finansowa gazet mniejszościowych jest poważnym problemem.

Ważnym przedsięwzięciem jest też utrzymanie polskiej księgarni w Czeskim Cieszynie. Księgarnia może istnieć tylko dzięki trójstronnej współpracy: Kongresu Polaków w RC, który jest właścicielem lokali, sieci księgarskiej Matras oraz Danuty i Zenona Wirthów, którzy księgarnię prowadzą.

Podwójne nazewnictwo

Najwyższą platformą polityczną, gdzie mniejszości narodowe w RC mogą załatwiać problemy oraz przedstawiać swoje potrzeby i postulaty, jest Rada Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych RC.

Do pierwszoplanowych dzia-

Kultura i młodzież

„Tacy Jesteśmy” to długofalowy projekt Kongresu Polaków. Jest on próbą podsumowania życia społeczno-kulturalnego każdego mijającego roku oraz ma za zadanie pokazać najciekawsze nowe inicjatywy i ponadprzeciętne osobistości, będące dowodem na to, jak bogate jest życie Polaków w RC. Punktem kulminacyjnym ankiety „Tacy jesteście” jest Koncert Galowy.

Mając na uwadze, jaką wartość dla naszego społeczeństwa stanowi młodzież, Kancelaria KP w ramach długofalowego projektu Perspektywa 21 organizuje różne kursy i warsztaty młodzieżowe – np. warsztaty teatralno-filmowe i warsztaty fotograficzne.

Ośrodek Dokumentacyjny KP prowadzi Marian Steffek.

Ośrodek Dokumentacyjny

Ośrodek Dokumentacyjny KP pracuje pod kierownictwem Mariana Steffka. Ośrodek służy badaczom, najczęściej odwiedzają go studenci, dziennikarze, facynci historii. Ośrodek prowadził bogatą działalność wystawienniczą oraz wydawniczą. Szczególny podziw wzbudza realizowany ze środków Unii Europejskiej wspólnie z Książnicą Cieszyńską projekt Bibliotheca Tessinensis. Celem projektu jest publikowanie najbardziej nośnych i trudno dostępnych źródeł historycznych. Ośrodek Dokumentacyjny KP włączył się również w realizację projektu XX wiek na Zaolziu.

JÓZEF SZYMECZEK, prezes KP

Pełny serwis administracyjny Radzie KP zapewniła Kancelaria KP (Roman Kaszper – kanclerz, Aneta Roszka – sekretarka). Służy ona wszystkim organizacjom zrzeszonym w Kongresie, jej siedziba znajduje się w Czeskim Cieszynie przy ulicy Komeńskiego 4, w lewym skrzydle Średniej Szkoły Rolniczej.

